

WSPÓŁCZESNA CYWILIZACJA

STYL ŻYCIA - STRES

Konsekwencje współczesnego
stylu życia

Podstawy rekreacji

WYKŁAD IV

Rozważania terminologiczne

- Wyjaśniając późną nowoczesność należy w pierwszej kolejności zastanowić się nad nowoczesnością;
- Porządek społeczny, rola tradycji (zawodowych, rzemieślniczych, mieszczańskich, klasy średniej);
- Tożsamość nie jest kwestionowana, nie stanowi przedmiotu analizy (Berger, Luckmann).

Czas niepewności

- Późna nowoczesność jest czasem niepewności;
- Cztery główne cechy późnej nowoczesności (Giddens):
 - zaufanie do bardzo skomplikowanych systemów technicznych i organizacyjnych,
 - nowe wymiary ryzyka w związku z gwałtownym postępem cywilizacyjnym,
 - niepewność i chaotyczność życia społecznego,
 - postępująca globalizacja ekonomiczna, polityczna, kulturowa.

Mechanizmy obronne

- Zarówno jednostki, jak i zbiorowości muszą wypracować nowe mechanizmy radzenia sobie z rzeczywistością późnej nowoczesności:
 - refleksyjność,
 - racjonalność,
 - otwartość,
 - nowa tradycja – racjonalna wizja elit.
- Poszukiwanie pewników w morzu niepewności.

Czas – główna oś odniesienia

- Zanik klarownych granic pomiędzy różnymi formami czasu – efekt nowych środków komunikacji;
- Rosnąca rola czasu wolnego – zmiana w legitymizacji pozycji społecznej – wcześniej więcej czasu wolnego miały elity społeczne, obecnie więcej czasu wolnego mają masy.

Imperatyw czasu instrumentalnego

- Rewolucja przemysłowa
- Transformacja czasu
 - od cyklicznego czasu jakościowego
 - do linearnego czasu instrumentalnego
- Czas NIE MOŻE być już pusty:
 - rosnąca popularność racjonalnego zarządzania czasem (czy czas jest elastyczny w sensie produktywnym?)
 - aplikacje do zarządzania sobą w czasie

Nowe problemy

- W społeczeństwach nierozwiniętych jednostki posiadały niskie dochody i niski poziom potrzeb – zaspokajanie potrzeb pierwszego rzędu i nadmiar czasu (aktywność związana z pracą uzależniona od czasu dobowego);
- W społeczeństwie rozwiniętym jest dokładnie odwrotnie – dochody są relatywnie wyższe oraz możliwości zaspokajania potrzeb nieporównanie większe – jedynie ilość czasu pozostaje bez zmian;
- Nowe źródło stresu i brak społecznie wypracowanych mechanizmów obronnych.

Rozwarstwienie społeczne

- Wzrost dochodów i możliwości zaspokajania potrzeb nie dotyczy oczywiście wszystkich w społeczeństwie (ale wszyscy są odbiorcami komunikatów na ten temat) – zjawisko nudy i stresu związanego z nadmiarem czasu wolnego wśród przedstawicieli warstw niższych.

Prekariat

- Włóczędzy i turyści późnej nowoczesności (Bauman);
- Prekariat – problem społeczeństwa ryzyka i końca pracy;
- Koncepcja społecznej odpowiedzialności konsumpcyjnej – utrzymywanie przez państwo warstw najbiedniejszych w celu pobudzenia konsumpcji.